

Tự hào thanh niên xung phong Tây Nam bộ

Trong những năm kháng chiến chống Mỹ cứu nước, cùng với cả nước, hàng ngàn thanh niên xung phong (TNXP) Tây Nam bộ tình nguyện lên đường bảo vệ Tổ quốc. Trong những thời khắc ác liệt nhất của chiến tranh, nhiều TNXP ở tuổi mười tám đôi mươi đã bất chấp hiểm nguy, xông pha dưới bom đạn, vận chuyển vũ khí, hàng hóa ra tiền tuyến. Nhiều lúc đối đầu với cái chết, gian nguy, song với tinh thần “Tất cả cho tiền tuyến”, lực lượng TNXP Tây Nam bộ cùng với quân và dân ta lập lên nhiều kỳ tích, góp phần vào sự nghiệp giải phóng dân tộc.

Bài 1: HƯỚNG VỀ TIỀN TUYẾN

Tuyến đường 1-C huyền thoại trải dài từ biên giới Campuchia qua rừng tràm Hà Tiên đến Cà Mau, từng ghi dấu bao chiến công hiển hách của lớp lớp thế hệ TNXP. Chắc chắn không ai có thể ghi chép xuể, cũng không bút mực nào tả hết sự gian khổ, hy sinh nhưng rất đổi anh hùng của lực lượng TNXP trên chiến trường miền Tây. Bởi ngay trong điều kiện khắc nghiệt nhất – giữa sự sống và cái chết, nhiều TNXP vẫn một lòng hướng về tiền tuyến chỉ với một nguyện vọng duy nhất Bắc – Nam sum họp một nhà.

Xung phong tòng quân

Chiến tranh đã lùi xa, nhiều TNXP từng phục vụ chiến đấu trên chiến trường Tây Nam bộ giờ đã điểm bạc, nhưng ký ức về những ngày đầu theo cách mạng, sát cánh cùng đồng chí, đồng đội trong chiến đấu vẫn sống động như mới hôm qua. Để chuẩn bị cho cuộc tổng tiến công xuân Mậu Thân năm 1968, Khu đoàn Tây Nam bộ được giao nhiệm vụ thành lập lực lượng TNXP, được khoảng 800 quân số để tiếp nhận vũ khí, vận chuyển lương thực chuẩn bị cho chiến dịch. Dù chiến trường ác liệt, nhưng TNXP Tây Nam bộ, trong đó có hơn 2/3 là nữ, kiên cường bám trụ, vận chuyển hàng ngàn tấn lương thực, thuốc men, vũ khí phục vụ chiến trường và đưa rước hơn 2 vạn lượt cán bộ, bộ đội, thương binh ngược xuôi từ Trung ương về các tỉnh Tây Nam bộ.

Liên đội 1 TNXP Tây Nam Bộ tuyên đường 1-C vinh dự được nhận danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân năm 2011.

Ảnh: Q. THÁI

cây số, nghỉ ngơi chừng 10 phút đồng đội lại tiếp tục lên đường”. Cuộc sống của TNXP hết sức khó khăn, gian khổ và thiếu thốn, quần áo không đủ mặc. Mùa nước phải dầm mình nhiều ngày dưới sinh lầy, nước đọng, mùa khô thiếu nước ngọt để sinh hoạt. Nhiều lúc TNXP phải nhịn đói từ 3 đến 5 ngày liền hoặc bị sốt rét nặng phải chuyển về Quân y để điều trị, nhưng dù ốm đói bệnh tật, những người nữ TNXP quyết tâm bám tuyến đường chiến đấu và tải hàng.

Gia đình có 3 người anh trai tham gia cách mạng, cô Trần Thị Điền (Tám Điền) - Đại đội phó Đại đội TNXP Tây Đô Quyết Thắng 2 (sau này sáp nhập về Liên đội 1 tuyên đường 1-C), Chủ tịch Hội Cựu TNXP tỉnh Hậu Giang, khi đó là cán bộ Đoàn xã Vĩnh Thuận Đông, huyện Vị Thủy, cũng tình nguyện tham gia lực lượng TNXP khi vừa 21 tuổi. Cô Tám Điền kể, hồi đơn vị đóng quân ở Campuchia, ban ngày thì nghỉ ngơi, trời nhá nheo tối, anh em nhận hàng xong, mỗi người 20-30 kg đạn vượt sông Vĩnh Tế tiếp tế cho bộ đội rồi nhanh chóng quay ngược về đơn vị trước khi trời sáng. “Chúng tôi luôn cố gắng không để máy bay địch phát hiện rồi hôm sau lại tiếp tục gom hàng đi tiếp. Gian khổ, hiểm nguy là vậy nhưng chị em cứ giành nhau vận chuyên” – Cô Tám Điền tâm sự. Có những đơn vị đi vận chuyên hàng cả tháng liền. Hai chị em một xuồng, đi hết mùa mưa rồi lại nắng. Đa số các chị đều mắc những bệnh ngoài da do dầm mình lâu trong nước hoặc sống trong điều kiện môi trường khắc nghiệt, chưa kể những vết loét mưng mủ do cỏ cắt, đĩa vắt, muỗi cắn từ ngày này qua ngày khác. Có những chị bị bệnh vẫn giấu để được hành quân cùng đồng

Nhiều cô gái tình nguyện tòng quân khi mới 14, 15 tuổi, có người kê thêm tuổi, trốn gia đình xung phong lên đường tòng quân. Năm 1967 khi vừa tròn 16 tuổi, cô Lâm Thị Minh Tâm, Chủ tịch Hội Cựu TNXP TP Cần Thơ, tình nguyện gia nhập lực lượng TNXP Tây Nam bộ. Khi ấy cô là giáo viên kiêm thư ký văn phòng xã Tân Ân (huyện Ngọc Hiển, tỉnh Cà Mau). Để được đơn vị chấp thuận, cô Tâm phải nhờ cán bộ xã ký lý lịch rồi trốn gia đình lên đơn vị. Từ đó, cô bám trụ ròng rã hơn 8 năm ở tuyến đường 1-C cho đến ngày toàn thắng. Cô kể: “Có đêm hành quân gần 10

đội. Mùa nước nổi, mỗi xuồng chở trên 300 kg đạn dược, vận chuyển hàng chục cây số. Còn mùa khô, TNXP gửi hàng tải bộ, bên kia kênh Vĩnh Tế thì có xe trâu, xe bò.

Dù phải đối mặt với hiểm nguy, bom, đạn, đói khát và thiếu thốn trăm bề, nhưng tất cả đã không sờn lòng nản chí. Người trước ngã, người sau xông lên, quyết không để vũ khí rơi vào tay giặc và đưa kịp về chiến trường. Mặc cho địch có càn quét, phản kích, đánh bồi, đánh nhồi, các chị vẫn kiên cường bám trụ ở nơi đã “lộ”. Vì vậy, có người đã so sánh: “1-C là nơi sắt thép chảy tan ra, nhưng con người đã đi qua được”...

Kiên cường bám trụ

Mùa xuân năm 1968, cô Tám Điền được giao nhiệm vụ huy động lực lượng thanh niên địa phương gấp rút chuẩn bị cho việc thành lập Đại đội TNXP Tây Đô Quyết Thắng 2. Khi cuộc tổng tiến công xuân Mậu Thân diễn ra ác liệt, cô Tám Điền chỉ huy đoàn quân gồm 46 TNXP từ Long Mỹ tiến về “tuyến lửa” Lộ Vòng Cung sẵn sàng phục vụ cho Trung đoàn 1, Trung đoàn 2 thuộc Quân khu 9. Giữa vòng vây của địch, đêm đêm đơn vị chia thành từng nhóm nhỏ 5 – 7 xuồng được nguy trang cẩn thận, bí mật vận chuyển gạo muối, thuốc men cho bộ đội. Có hôm bị máy bay địch quần thảo, pháo binh tấn công liên tục nên mọi người dầm nước cả ngày. Cứ 10 đến 20 phút, địch lại mở một đợt pháo kích nên những chuyến tải hàng, tải thương đòi hỏi mỗi TNXP phải gan dạ, mưu trí. Trận chiến ngày càng ác liệt, bộ đội ta có lúc bị bao vây mấy ngày liền, hết lương thực, thuốc men. Để cứu đói cho bộ đội, bất chấp nguy hiểm rình rập, đêm đêm cô Tám Điền và đồng đội men theo bờ sông để đến điểm nhận hàng rồi quay ngược trở lại. Nguy hiểm là vậy nhưng nhiều đêm cô Tám Điền cố gắng chuyển 3 đến 4 đợt hàng. Cô Tám Điền tâm sự: “Đã có 3 nữ TNXP hy sinh trên chiến trường Lộ Vòng Cung, nhưng các anh chị không nao núng, mà càng cố gắng làm việc bằng hai”. Đầu năm 1969, Đại đội vượt hàng trăm cây số, sáp nhập cùng với TNXP tuyến đường 1-C tải hàng, tải đạn từ Campuchia về chiến trường Tây Nam bộ. Trong gần 5 năm (1968 – 1972), chú Đặng Hào Kiệt – Đại đội trưởng Đại đội Tây Đô Quyết Thắng 4 cũng đã phục vụ chiến đấu cho gần 100 trận, trong đó có nhiều trận ông sát cánh cùng đồng đội chống càn, bảo vệ hàng hóa và thương binh. Trong thời khắc ác liệt, mỗi ngày địch tấn công 10 đợt, nhưng gần hơn 90 thanh niên ưu tú của mảnh đất Tây Đô vẫn tiến lên phía trước, vượt hàng chục cây số tải lương thực nuôi bộ đội và chở thương binh về trạm xá. Ở chiến trường Lộ Vòng Cung hay trận địa Châu Thành B “vành đai lửa” không nơi nào không ghi dấu chân của TNXP. Ông kể: “Đêm đêm, có từ 5-7 xuồng lần lượt xuất phát nhận hàng, cứ 2 ngày sẽ có một đợt hàng chở về căn cứ tiếp tế cho bộ đội”. Có 20 người con ưu

tú trên mảnh đất Cần Thơ đã anh dũng hy sinh, có người mãi mãi để lại một phần thân thể nơi chiến trường.

Cô Võ Tuyết Lệ và cô Lâm Thị Minh Tâm – TNXP Liên đội 1 vẫn không sao quên được sự hy sinh của người đồng đội Nguyễn Thị Hoa (Tám Hoa) vào chiều tháng 5-1971. Tám Hoa hy sinh do trúng pháo, đúng vào lúc đơn vị nhận lệnh rút khỏi hang, trong khi địch đã vây kín bên ngoài. Không còn thời gian chôn cất bạn, cũng không còn cơ hội mang bạn đi theo, đồng đội đặt Tám Hoa trên chiếc giường tre đúng vị trí thường ngày chị vẫn ngủ mà rung rung nước mắt. Cô Tâm nhớ lại, cuối năm 1970, đơn vị được lệnh hành quân từ Campuchia về Ba Hòn (Hòn Đất, Hòn Me và Hòn Sóc), lúc này Hòn Sóc đã bị địch chiếm. Tại Hòn Sóc, địch tập trung hỏa lực ngày đêm nã pháo vào Hòn Đất – điểm đóng quân của ta. Để tiếp tế cho bộ đội chủ lực, TNXP phải móc nối với ngư dân, ngụy trang thành tàu đánh cá vượt biển chở vũ khí, lương thực, thuốc về từ đất liền ra hòn. Tháng 1-1971, địch phát hiện và huy động hơn 1.000 quân cùng với pháo binh, máy bay bao vây tấn công vào hòn, có lúc khoảng cách giữa ta và địch chỉ khoảng 10m, giành nhau từng hốc đá, kẹt núi. Địch dội nhiều đợt B52, rải bom bi, bom gạt và cả xăng khô gây nổ. Sáng sớm, chúng cho pháo binh tấn công hòn, dứt tiếng pháo là trực thăng thả hàng trăm thùng phuy chứa xăng khô nổ tung, khói bay mù mịt, đồng thời máy bay vũ trang phóng rốc – kết hợp diệt lực lượng của ta. Sau mỗi đợt pháo kích, TNXP lại tắt bật tải hàng, tải đạn, nhiều chiến sĩ đã anh dũng hy sinh khi tuổi vừa tròn 20, trong đó có chị Tám Hoa.

Chú Năm Hân (Nguyễn Văn Hân)- TNXP Liên đội 2, nhớ như in cuộc chạm trán với kẻ thù vào ngày 6 và 7-9-1970 ở chiến trường xã Quách Phẩm B nay là xã Thanh Tùng, huyện Đầm Dơi (tỉnh Cà Mau). Chú Năm Hân kể, sáng sớm trực thăng kết hợp với hạm nổi của địch đổ quân xuống rạch Lung Chim, ấp Cái Ngay và ấp Tân Hàng, kênh Nông Trường để đánh vào căn cứ địa cách mạng. Chú Năm Hân cùng 2 đồng đội bí mật áp sát địch nổ súng bất ngờ đánh chống càn 3 trận với địch, tiêu diệt trên 120 tên địch và bắn rơi 1 máy bay HU1A Mỹ, đồng thời thu nhiều chiến lợi phẩm của địch...

Những câu chuyện xúc động về lòng quả cảm của thế hệ TNXP khiến chúng tôi vô cùng cảm phục và càng trân trọng giá trị của hòa bình. Đó là chuyện cô Hồng “Cối” chiến đấu suốt 7 ngày 7 đêm không một hột cơm, giọt nước; cô Tuyết Lệ 5 ngày bị bao vây giữa rừng, một mình bảo vệ hàng, thương binh... và hàng trăm TNXP luôn hướng về tiền tuyến, phục vụ chiến đấu cho đến ngày toàn thắng.

DÂN AN

Trong suốt 8 năm hoạt động (1968 – 1973), lực lượng TNXP Liên đội 1 đã đánh hơn 200 trận, loại khỏi vòng chiến đấu 3.000 tên địch, bắn rơi 5 máy bay, bắn cháy 5 xe tăng và 14 tàu chiến; vận chuyển hơn 13.000 tấn vũ khí, đưa rước 2 vạn lượt cán bộ, bộ đội và thương binh. Năm 2011, Liên đội 1 vinh dự được Chủ tịch nước tặng thưởng danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân.

Riêng Liên đội 2, từ năm 1969 đến 12-1973 đã vận chuyển trên 3.000 tấn vũ khí, lương thực, thực phẩm phục vụ chiến đấu; đào 750 công sự, chôn cất 400 liệt sĩ, chuyển 360 thương binh. Trực tiếp chiến đấu chống càn 37 trận, tiêu diệt 391 tên địch, bắt sống 69 tên, bắn rơi 1 máy bay.

Bài 2: KHI TỔ QUỐC CẦN, TUỔI TRẺ QUYẾT DẤN THÂN